

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Ontwikkelaar patronen kleding- en confectieartikelen

////////////////////////////////////
BK-0112-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Ontwikkelaar patronen kleding- en confectieartikelen

1.2 DEFINITIE

Het manueel en/of computergestuurd maken van een patroon, een snijplan en een technisch dossier teneinde een uitvoerbaar modelpatroon in verschillende maten te kunnen afleveren.

1.3 SECTOREN

- Kleding- en textielindustrie (PC109 Kleding- en confectiebedrijf, PC215 bedienden kleding- en confectiebedrijf)

1.4 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

IVOC vzw

Mede-indieners

Creamoda

VDAB-Studiedienst

1.5 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): H241201 Patronenmaakster (m/v), 16 mei 2013

Relatie tot het referentiekader

Onderstaande specifieke activiteiten werden weggelaten omdat de term 'kleding- en confectie-artikelen' de opgesomde artikels omvat:

- Een patroon maken voor volgende artikels: Algemene zadelmakerij (dekzeilen, stores, tenten, ...) (Id 25464), Beroepskledij (Id 25467), Ceremoniekledij (Id 25465), Haute couture, Luxueuze confectiekleding (Id 25459), Jeanskleding, Sportkleding (Id 25460), Lederwaren (kleine lederwaren, tassen, koffers, ...) (Id 25462), Lingerie, Badkledij, Korset (Id 25461), Producten met mouwen (mantelpak, mantel, ...) (Id 25463), Themakostuums (Id 25458)
- Een patroon maken voor volgende artikels: Bont (Id 25458), Leer en huiden (Id 25452), Soepele materialen (Id 25453), Technisch textiel (Id 25457), Tricot (Id 25456), Weefsels (Id 25451)

Onderstaande activiteiten werd weggelaten omdat deze vervat zitten in andere vermelde activiteiten:

- De omtrekken, belijningen en gradatie van het basispatroon controleren (Id 17837)
- De patroondelen benoemen, merken, knippen en extra informatie aanbrengen (montagenepen) (Id 13582)
- Een bestaand patroon wijzigen door belijningen aan te passen (nepen) (Id 23467)

Onderstaande basisactiviteiten worden weggelaten omdat deze niet tot het takenpakket van dit beroep behoort:

- De intekening uitplotten en op de stoflagen aanbrengen, de uitgesneden delen bundelen per model en per maat (Id 14666)

Onderstaande basisactiviteiten worden vervangen:

- 'Een patroon digitaliseren' vervangt 'De punten en lijnen van het basispatroon digitaliseren (Id 5576)' omdat 'punten en lijnen digitaliseren' slechts een onderdeel is van de hele activiteit 'een basispatroon digitaliseren'.
- 'Het patroon op het scherm controleren en digitale aanpassingen uitvoeren' vervangt 'Het patroon op het scherm controleren en aanpassingen uitvoeren (Id 2279)' omdat de sector de nadruk wil leggen op de digitale aspecten.

Onderstaande specifieke activiteit wordt vervangen:

- 'Manueel graderen' vervangt 'Manueel graderen, maat per maat, door overbrenging van proportionele waarden (passer, ...) (Id 25365)' omdat 'door overbrenging van proportionele waarden (passer, ...)' reeds veronderstelt dat de waarden ter beschikking zijn, wat niet het geval is.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Analyseert de tekening en/of model				
• Bestudeert de tekening en/of model	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van patroontekentechnieken • Kennis van normalisatie van formaatsystemen (evolutietabel, maattabel) • Kennis van kenmerken van de morfologie • Kennis van het nemen van maten
• Bestudeert de opdrachtfile	✓			
• Bespreekt de tekening en/of model en materiaal met de stylist	✓			
• Bepaalt welke bestaande patronen in aanmerking komen voor bewerking	✓			
• Neemt maten op			✓	
• Bepaalt matenreeks	✓			
2. Maakt/ontwerpt een patroon op basis van foto, tekening of een model in een bepaald materiaal				
• Tekent een basispatroon of gebruikt een (gedigitaliseerd) bestaand patroon	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van patroontekentechnieken • Kennis van normalisatie van formaatsystemen (evolutietabel, maattabel) • Kennis van formules voor het maken van een patroon vertrekkende van de maten • Kennis van codes voor patronen • Kennis van textielmaterialen • Kennis van intekenmethodes • Kennis van uittekentechnieken • Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
• Bepaalt rek- en/of krimpwaarde van het materiaal	✓			
• Tekent een patroon rekening houdend met het soort materiaal, het modebeeld en afgesproken maten	✓			
• Mouleert of drapeert bij experimentele vorm			✓	
• Interpreteert en tekent belijning en modeldetails in de juiste proportie	✓			
• Voegt naadwaarde toe in functie van de afwerkingsmethoden	✓			
• Bepaalt de merkpunten, rechter- en averechtse kant, draadrichting...	✓			
• Bepaalt de voeringen, verstevigingen, vulstukken,...	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Bepaalt bijkomende steunpunten (knippen, boorgaatjes) Benoemt patroondelen Brengt extra informatie aan Stelt digitaal het model samen 	✓			
3. Gebruikt CAD-software om het patroon te tekenen				
<ul style="list-style-type: none"> Gebruikt de tools en verschillende functies van de software Leest codes en symbolen Codeert en tekent met software het patroon en de patroononderdelen (punten en lijnen) Plot het patroon uit 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van een CAD-systeem Kennis van CAD-software
4. Laat het prototype uitwerken				
<ul style="list-style-type: none"> Laat het prototype knippen en assembleren 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van assemblage
5. Beoordeelt het prototype met de stylist				
<ul style="list-style-type: none"> Bespreekt de belijning, model en pasfouten 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van kenmerken van de morfologie Kennis van assemblage Kennis van textielmaterialen Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
6. Maakt het patroon productieklaar				
<ul style="list-style-type: none"> Verbeterd het patroon op basis van de bevindingen bij de bespreking Controleert het patroon op het scherm en voert digitale aanpassingen uit Gradeert het patroon 		✓		<ul style="list-style-type: none"> Kennis van gradatietechnieken Kennis van normalisatie van formaatsystemen (evolutietabel, maattabel) Kennis van een CAD-systeem Kennis van CAD-software Kennis van wijzigingen aan een patroon

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
7. Gradeert het model (of alle bijkomende maten van het model) met CAD-software				
• Werkt met CAD-software	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van gradatietechnieken • Kennis van normalisatie van formaatsystemen (evolutietabel, maattabel) • Kennis van CAD-software • Kennis van wijzigingen aan een patroon
• Werkt met maattabellen	✓			
• Bepaalt de gradatiewaarden op elk patroondeel	✓			
• Past gradatiewaarden toe per onderdeel met behoud van de modelverhoudingen	✓			
• Controleert de gradatie en past aan waar nodig	✓			
8. Maakt een intekening met behulp van CAD-software				
• Werkt met specifieke software	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van CAD-software • Kennis van textielmaterialen • Kennis van intekenmethodes • Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
• Bepaalt het aantal intekeningen	✓			
• Bepaalt de maatcombinatie	✓			
• Bepaalt de snijrichting en snijfrequentie	✓			
• Berekent de snijplanning	✓			
• Schikt de patroondelen met zo weinig mogelijk verlies op een beperkte (materiaal)oppervlakte	✓			
• Houdt zich bij de intekening aan de eisen van het materiaaltype en het model (rek- en krimpercentage)	✓			
9. Werkt een instructiefiche en/of een technisch dossier uit met het oog op de productie van een model				
• Maakt een materiaalfiche op	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van normalisatie van formaatsystemen (evolutietabel, maattabel) • Kennis van redactionele normen • Kennis van codes voor patronen • Kennis van de terminologie van het kleding en confectie • Kennis van
• Maakt een technische tekening van het model	✓			
• Werkt met naadsymbolen	✓			
• Werkt details uit	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Voegt de matentabel toe • Voegt kwaliteitseisen toe 	✓			verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
	✓			
10. Klasseert en archiveert de patronen en technische documenten van de gerealiseerde producten				
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt software voor databankbeheer 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van systemen voor archiveren • Kennis van klasseermethodes
11. Communiceert efficiënt en effectief				
<ul style="list-style-type: none"> • Voert een doelgericht en efficiënt gesprek • Neemt deel aan overleg 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van redactionele normen
	✓			

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Kennis van gradatietechnieken
- Kennis van patroontekentechnieken
- Kennis van normalisatie van formaatsystemen (evolutietabel, maattabel)
- Kennis van kenmerken van de morfologie
- Kennis van redactionele normen
- Kennis van het nemen van maten
- Kennis van een CAD-systeem
- Kennis van CAD-software
- Kennis van formules voor het maken van een patroon vertrekkende van de maten
- Kennis van codes voor patronen
- Kennis van assemblage
- Kennis van textielmaterialen
- Kennis van intekenmethodes
- Kennis van systemen voor archiveren
- Kennis van klasseermethodes
- Kennis van uittekentechnieken
- Kennis van de terminologie van het kleding en confectie
- Kennis van verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
- Kennis van wijzigingen aan een patroon

Cognitieve vaardigheden

- Bestudeert de tekening en/of model
- Bestudeert de opdrachtfile
- Bespreekt de tekening en/of model en materiaal met de stylist
- Bepaalt welke bestaande patronen in aanmerking komen voor bewerking
- Bepaalt matenreeks
- Tekent een basispatroon of gebruikt een (gedigitaliseerd) bestaand patroon
- Bepaalt rek- en/of krimpwaarde van het materiaal
- Tekent een patroon rekening houdend met het soort materiaal, het modebeeld en afgesproken maten
- Interpreteert en tekent belijning en modeldetails in de juiste proportie
- Voegt naadwaarde toe in functie van de afwerkingsmethoden
- Bepaalt de merkpunten, rechter- en averechtse kant, draadrichting...
- Bepaalt de voeringen, verstevigingen, vulstukken,...
- Bepaalt bijkomende steunpunten (knippen, boorgaatjes)
- Benoemt patroondelen
- Brengt extra informatie aan
- Stelt digitaal het model samen
- Gebruikt de tools en verschillende functies van de software
- Leest codes en symbolen
- Codeert en tekent met software het patroon en de patroononderdelen (punten en lijnen)
- Plot het patroon uit
- Laat het prototype knippen en assembleren
- Bespreekt de belijning, model en pasfouten
- Controleert het patroon op het scherm en voert digitale aanpassingen uit
- Gradeert het patroon
- Werkt met CAD-software
- Werkt met maattabellen
- Bepaalt de gradatiewaarden op elk patroondeel
- Past gradatiewaarden toe per onderdeel met behoud van de modelverhoudingen
- Controleert de gradatie en past aan waar nodig
- Werkt met specifieke software
- Bepaalt het aantal intekeningen
- Bepaalt de maatcombinatie
- Bepaalt de snijrichting en snijfrequentie
- Berekent de snijplanning
- Schikt de patroondelen met zo weinig mogelijk verlies op een beperkte (materiaal)oppervlakte
- Houdt zich bij de intekening aan de eisen van het materiaaltype en het model (rek- en krimppercentage)
- Maakt een materiaalfiche op
- Maakt een technische tekening van het model
- Werkt met naadsymbolen
- Werkt details uit
- Voegt de matentabel toe
- Voegt kwaliteitseisen toe
- Gebruikt software voor databankbeheer
- Voert een doelgericht en efficiënt gesprek

- Neemt deel aan overleg

Probleemoplossende vaardigheden

- Verbetert het patroon op basis van de bevindingen bij de bespreking

Motorische vaardigheden

- Neemt maten op
- Mouleert of drapeert bij experimentele vorm

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in theaterkostuum-ateliers, patronenservicebureaus, industriële confectiebedrijven en/of op zelfstandige basis voor het maken van patronen voor artikelen in kleding- en confectie.
- Het wordt overwegend uitgeoefend in een dag-systeem.
- Dit beroep wordt eerder in een concrete, conceptuele, vrij complexe context uitgeoefend.
- De werkcontext is gestructureerd met een belangrijke tijdsdruk.
- Binnen dit beroep is het werken in team en een doeltreffende communicatie essentieel.

Handelingscontext

- Werkt onder een hoge vorm van concentratie
- Houdt steeds rekening met het vooropgestelde ontwerp en de haalbaarheid ervan
- Werkt met de nodige flexibiliteit en polyvalentie
- Communiqueert efficiënt en effectief
- Werkt in teamverband
- Houdt rekening met veiligheidsvoorschriften
- Gaat economisch om met grondstoffenverbruik
- Is zich bewust van de mogelijke impact van zijn/haar handelingen

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uittekenen en/of ontwikkelen van patronen en neemt initiatieven ter verbetering van de patronen in functie van de pasvorm en de afwerking.

Is gebonden aan

- specifieke instructies, productieplanning, eigenschappen van de grondstoffen. Hij/zij rapporteert, afhankelijk van de bedrijfsgrootte, aan de verantwoordelijke van de patroonafdeling of aan de commercieel verantwoordelijke.

Doet beroep op

- het team (productie, ontwerp en commerciële dienst) voor feedback op het ontwikkelde patroonmodel. Bespreekt in teamverband de haalbaarheid van het concept.

Verantwoordelijkheid

- Analyseert de tekening en/of model
- Maakt/ontwerpt een patroon op basis van foto, tekening of een model in een bepaald materiaal
- Gebruikt CAD-software om het patroon te tekenen
- Laat het prototype uitwerken
- Beoordeelt het prototype met de stylist
- Maakt het patroon productieklaar
- Gradeert het model (of alle bijkomende maten van het model) met CAD-software
- Maakt een intekening met behulp van CAD-software
- Werkt een instructiefiche en/of een technisch dossier uit met het oog op de productie van een model
- Klasseert en archiveert de patronen en technische documenten van de gerealiseerde producten
- Communiceert efficiënt en effectief

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Geen vereisten.

Vereiste attesten

Er zijn geen attesten vereist.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Evolutie van het aantal arbeidsplaatsen in de textiel- en kledingindustrie

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Textielarbeiders</i>	24.418	23.633	20.492	18.657	17.919
<i>Confectiearbeiders</i>	10.923	10.439	9.695	9.146	8.799
<i>Wasserijarbeiders</i>	7.413	7.380	7.133	6.915	6.767
<i>Bedienden uit de confectiesector</i>	5.861	5.851	5.639	5.417	5.412
<i>Bedienden uit de textielsector</i>	5.740	5.661	5.081	4.664	4.618
<i>Lederbewerkers</i>	1.340	1.326	1.285	1.280	1.306
<i>Lompen</i>	762	801	956	833	925
<i>Kleermakers & naaisters</i>	88	97	85	94	92
<i>Bontbewerkers</i>	98	89	76	71	71
TOTAAL	56.643	55.277	50.442	47.077	45.909
<i>Pro memorie</i>					
<i>Zelfstandige kleinhandel</i>	86.500	88.589	88.621	89.326	91.519
<i>Grote kleinhandelszaken en warenhuizen</i>	53.803	55.951	56.452	57.874	58.409

Bron: RSZ-statistieken op basis van de multifunctionele aangifte (november 2011)

www.rsz.fgov.be/nl/content/statistics/webstatistics/cpemployment.html

Vacatures

Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op cijfermateriaal VDAB (2012)

- I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector
- i. Spreiding over de betrokken sectoren

Deze tabel geeft een beeld van de vacatures (ontvangen en openstaand) van alle kleding en confectie-beroepen in 2012 (januari-november)

Ontvangen vacatures		Antwerpen-boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures	
NEC zonder uitzendopdr.	Textiel, kleding en schoeisel	7		6		1	11	34	2	14	5	15	3	9	4	111	23	
	Grafische nijverheid, papier en Metaal			1	1					1				1		3	1	
	Vervaardiging van machines en Vervaardiging van	1	3		1		1		3		1	1				5	1	
	Hout- en meubelindustrie	2	3	2							2	1	22	2		34	3	
	Overige industrie			1												1		
	Bouw						1		0							1		
	Groot- en kleinhandel	8	5	5	3	2	2	5	2	5	5	2	3	8	2	57	15	
	Horeca en Toerisme				1											1		
	Financiële diensten					1										1		
	Zakelijke dienstverlening	1				1		1	2	4	1	2		1		13	1	
	Uitzendbureaus en	3	5	5	6	1	7	10	2	3	9	9	4	6	10	80	8	
	Diensten aan personen	18	4	3	15	5	7	7	12	6	5	16	4	8		110	14	
	Ontspanning, cultuur en sport	2								1						3		
	Openbare besturen	3			1	2								1		7	3	
	Onderwijs												1	1		2		
	Maatschappelijke dienstverlening	34	2	14	9	7	17	30	11	30	11	17	4	9		195	24	
	TOTAAL		79	22	37	37	20	46	90	32	63	39	63	41	46	16	631	94

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, evolutie, spreiding)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	8	7	8	5	14	6	5	5	6	3	4	0
Uitzendopdr.	0	2	3	2	10	1	3	2	13	6	14	11
TOTAAL	8	9	11	7	24	7	8	7	19	9	18	11

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding) in november 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudeenaarde	Gent	St. Niklaas-Deendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitzendopdr.					1		2		5	3				
TOTAAL	0	0	0	0	1	0	2	0	5	3	0	0	0	0

II. Evolutie van het aantal ontvangen vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	36	29	33	29	64	59	24	20	20	14	13	12
Uitzendopdr.	13	13	41	32	87	124	46	22	20	34	104	25
TOTAAL	49	42	74	61	151	183	70	42	40	48	117	37

III. Spreiding aantal ontvangen vacatures per provincie en /of regio in november 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudeenaarde	Gent	St. Niklaas-Deendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen
NEC zonder uitzendopdr.	0	0	1	0	0	4	0	0	0	3	3	0	0	1
Uitzendopdr.	0	0	1	0	1	0	4	0	10	6	1	1	0	1
TOTAAL	0	0	2	0	1	4	4	0	10	9	4	1	0	2

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuren	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg Bijst	TOTAAL
TOTAAL	23	6	9	6	6	2	7	1	8	16	8	8	6	106

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Beroep	Ontvangen jobs NEC zonder uitzendopdr.	Aard knelpunt	Omschrijving
Patroontekenaar	12	Kwalitatief (2) Kwantitatief (1)	Patroontekenaar is een structureel knelpunt binnen de confectiesector. Er zijn weinig kandidaten onder andere door het ontbreken van specifieke opleidingen in het onderwijs. De automatisatie stelt bovendien hoge kwalitatieve eisen aan patroontekenaars onder meer inzake kennis van CAD-systemen.

4. Samenhang

De overstap naar een beroep met een hoger niveau binnen de kleding- en confectiesector voor een productieverantwoordelijke kleding- confectieartikelen en ontwerper kleding- confectieartikelen is mogelijk mits een bijscholing en/of het verwerven van competenties.

Ontwerper kleding- en confectieartikelen		
Productieverantwoordelijke kleding- en confectieartikelen (m/v)		
Ontwikkelaar patronen kleding- en confectieartikelen		
Procesoperator kleding, confectie en meubelstoffering prototypes		
Operator productielijn kleding, confectie en meubelstoffering	Operator strijkafdeling kleding- en confectieartikelen en textielverzorging	Operator snijafdeling kleding, confectie en meubelstoffering
Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering		